

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет «ДС» денна форма навчання

Кафедра «Дизайн середовища»

ДИПЛОМНА ЗАПИСКА

На тему: Дизайн ітер'єрів закладу дошкільної освіти № 407 в м.
Харків, проспект Героїв Харкова 296.

Студентка групи ДС21-1 Барсукова М.О

Керівники проєкту: Доц. Трегуб Н.Є

Ст. вик. Северин В.Д.

Консультант: Бондаренко В.В

«___» «_____» 2025р.

Харків 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1.1. Загальні положення та норми.....

1.2. Об'ємно-планувальні рішення

1.3. Пожежна безпека.....

1.4. Інженерне обладнання

**РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНО–ДОСЛІДНИЦЬКА ЧАСТИНА. Основні
принципи проектування дизайну інтер'єрів закладу дошкільної освіти**

2.1. Основи проектування інтер'єрів для закладів дошкільної освіти

**2.2. Принципи дизайну інтер'єрів у закладах дошкільної
освіти.....**

**2.3. Ключові компоненти дизайну
інтер'єрі.....**

**2.4. Психологічний аспект дизайну
інтер'єр.....**

**2.5. Особливості організації інтер'єру для різних вікових груп
дітей.....**

**2.6. Технічні та технологічні аспекти
проектування.....**

2.7. Гігієна та безпека.....

2.8. Висновки.....

РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТНА ЧАСТИНА.....

3.1. Концепція.....

3.2. Архітектурно-планувальне рішення.....

3.3. Художньо-образне рішення інтер'єру.....

3.4. Конструктивне рішення.....

3.5. Обладнання, використані при розробці інтер'єру

**3.6. Оздоблювальні матеріали використані при розробці інтер'єру спа-
центру**

3.7. Розрахунок штучного освітлення

3.7.2 Розрахунок штучного освітлення для групи

3.7.2 Розрахунок штучного освітлення для спальні

3.7.3 Розрахунок штучного освітлення туалету

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ

ДЖЕРЕЛ.....

ВСТУП

У сучасному світі, де освіта починається з народження, велике значення має те, в якому середовищі зростає та навчається дитина. Простір дитячого садочка — це далеко не просто будівля з іграшками. Це місце, де формується сприйняття світу, емоційна стійкість, вміння спілкуватися та пізнавати нове. Всі розуміють, наскільки важливо, щоб середовище було продумане до дрібниць. Діти з самого раннього віку дуже чутливо реагують на кольори, форми, звуки, текстури та загальну атмосферу навколо. Коли простір організовано правильно, він не лише дає дитині відчуття безпеки, а й підтримує розвиток її самостійності, творчості та комунікабельності. Опираючись на сучасні дослідження, інтер'єр освітнього середовища напрямку впливає на психоемоційний стан дитини, її поведінку та здатність зосереджуватись. Важливо, щоб всі фактори будли враховувані при створенні справді комфортного та корисного простору для малюків.

Актуальність теми.

Загальна кількість дітей з особливими освітніми потребами, які здобувають дошкільну освіту в інклюзивних та спеціальних групах, становить 49 828 осіб [36]. Це значно перевищує раніше зазначену цифру, яка, ймовірно, включала ширше коло дітей з потребами в корекції фізичного або розумового розвитку, можливо, охоплюючи також дітей, які отримують допомогу поза межами навчальних закладів.

Крім того, кількість закладів дошкільної освіти також змінилася з 15 300 до 10 302. Це може бути пов'язано з оптимізацією мережі закладів, змінами в обліку або іншими факторами [23].

Заклади дошкільної освіти мають на меті допомогти дітям зберегти та покращити своє здоров'я — як фізичне, так і психічне. Важливо також підтримувати їхній гармонійний розвиток, розкривати індивідуальні здібності та готувати до спілкування в суспільстві. Щоб цього досягти, у таких закладах організовують спеціальне навчання, яке поєднується з розвивальними і оздоровчими заходами.

Головною метою цього проєкту стало створення інтер'єру для закладу дошкільної освіти №407 у Харкові, який відповідає сучасним вимогам комфорту, безпеки та інклюзивності. Проєкт базується на принципах функціонального зонування, використання екологічних матеріалів, ергономіки та адаптивності до потреб дітей різного віку, а саме 5-6 років.

Також, було враховано державні будівельні норми та стандарти, які регулюють освітлення, вентиляцію, пожежну безпеку та доступність простору. Джерелом для аналізу послуговували не лише нормативні документи, але й науково-методичні публікації у сфері дизайну архітектурного середовища, педагогіки та психології дошкільного віку [1], [3], [5], [9], [19]. Проєкт має створити не тільки естетично привабливе середовище,

а й забезпечити всі умови для повноцінного розвитку, гри, навчання та емоційного добробуту дітей.

Таким чином, цей проєкт — це спроба поєднати дизайнерське мислення з глибоким розумінням потреб дитини та викладачів, перетворивши фізичний простір на дієвий інструмент виховання та розвитку.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1.1. Загальні положення та норми

В цьому підпункті розглядаються головні загальні потреби та нормативи, котрі визначають параметри проектування інтер'єру та організації простору. До основних норм відносяться такі критерії:

ДБН В.2.2-10-2001 "Будинки і споруди. Природне і штучне освітлення"

Освітлення у приміщеннях потрібно організовувати відповідно до встановлених норм, щоб створити максимально комфортні умови для дітей. Для навчальних класів та ігрових кімнат (групових приміщень) оптимальний рівень освітленості складає 300 люксів, а для спалень рекомендований діапазон— 150-200 люксів. [25].

ДБН В.2.5-28:2018 "Освітлення будівель та приміщень":

Оскільки дошкільні заклади – це місця, де діти перебувають значну частину свого часу, необхідно гарантувати стандарти освітлення згідно з призначенням приміщення.

Скажімо, для стандартних класів належить забезпечувати 300 люксів на робочих поверхнях [26].

ДБН В.2.2-12:2019 "Інженерне обладнання будівель":

Для приміщень дитячих садків обов'язковою є належна вентиляція, а також контроль за показниками вологості та температури повітря. Вентиляція повинна працювати як система природного або механічного обміну повітря, з постійним забезпеченням свіжим повітрям [27].

ДБН 360-92 "Пожежна безпека об'єктів":

Будівлі дитячих садочків зобов'язані мати передбачені виходи для евакуації у разі виникнення пожежі, а також систему попередження та пожежогасіння. Усі оздоблювальні матеріали для внутрішніх приміщень мають бути вогнестійкими або ж мати низьку займистість [28].

ДБН 360-2018 "Будівельна класифікація":

Визначення вимог до конструкцій споруд відповідно до їхнього функціонального використання (для дошкільних закладів). Приміщення мають бути надзвичайно безпечними та зручними для дітей з різними потребами, у тому числі з

інвалідністю, що передбачає застосування безбар'єрних рішень [29].

1.2. Об'ємно-планувальні рішення

Об'ємно-планувальні рішення визначають організацію простору у будівлі. Для дитячих навчальних закладів важливими є наступні аспекти:

1. Зонування простору. У сучасному дитячому садку дуже важливо грамотно організувати простір, поділивши його на логічні функціональні зони. Ділянки для навчання, активних ігор, відпочинку, гігієнічних процедур тощо. Такий поділ дозволяє дітям краще орієнтуватися в середовищі й розуміти, що в кожному місці відбувається де можна грати, а де варто зосередитися. Водночас важливо, щоб інтер'єр був достатньо гнучким — тобто його можна було змінювати чи адаптувати відповідно до потреб навчального процесу або вікових змін у групі. Це можуть бути, пересувні меблі, легкі перегородки чи трансформовані елементи дозволяють швидко перепланувати кімнату: з навчального простору зробити ігрову або ж створити спокійну зону для відпочинку.

Такий підхід не лише підвищує зручність користування простором, а й підтримує динаміку дитячого розвитку, адже дітям необхідно не лише структура, а й варіативність у середовищі, що їх оточує для їх розвитку.

2. Розташування приміщень. При плануванні простору дошкільного закладу важливо правильно розташовувати приміщення з урахуванням їхнього функціонального призначення. Наприклад, навчальні кімнати бажано розміщувати з боку, де протягом дня достатньо природного освітлення це створює комфортні умови для занять і позитивно впливає на настрій дітей. Натомість спальні зони доцільно організовувати в більш віддалених і спокійних частинах будівлі, де менше шуму це буде сприяти повноцінному відпочинку. Особливої уваги заслуговують коридори та переходи між приміщеннями. Вони повинні бути широкими, безпечними та зручними для пересування як малюків, так і дорослого. Важливо уникати будь-яких перешкод на маршрутах між зонами, щоб діти могли вільно та безпечно переміщуватися впродовж дня.

3. Безпечні виходи. Плануючи простір, важливо враховувати безпечні маршрути для евакуації у разі надзвичайних ситуацій. Це стосується не тільки основних виходів, але й запасних шляхів, які мають відповідати всім вимогам безпеки. Тому, важливо дотримуватись таких норм ДБН:

ДБН В.2.2-9-2018"Планування та організація простору":

Визначає мінімальні площі приміщень для різних вікових категорій дітей. Наприклад, для груп дошкільнят найменша площа кімнати на одну дитину повинна бути не менше ніж 2,5 м² [30].

ДБН В.2.2-4-2018 "Доступність будівель та споруд для осіб з обмеженими фізичними можливостями":

Приміщення необхідно обладнати безперешкодним доступом для дітей з особливими потребами. Йдеться про пандуси, підйомники, двері достатньої ширини та зручні коридори. [31].

ДБН В.2.5-57-2013 "Система вентиляції":

Вентиляційні системи повинні гарантувати належну циркуляцію повітря і оптимальну температуру всередині приміщень, забезпечуючи комфортне перебування дітей. Крім цього, вони мають функціонувати безшумно, аби не порушувати освітній процес. [32].

1.3. Пожежна безпека.

Пожежна безпека є надзвичайно важливою при проєктуванні будь-якого закладу, а для дитячих закладів це особливо критичним. Основні вимоги мають включати:

Матеріали. Використовувані для оздоблення та меблів повинні бути негорючими або вогнестійкими. Всі елементи, що контактують з дітьми (меблі, підлога, стіни), повинні відповідати вимогам безпеки щодо вогнестійкості.

Вентиляція. Система вентиляції має бути розрахована правильно, щоб не допустити накопичення шкідливих газів та речовин у разі виникнення пожежі. Спроектована з можливістю швидкої евакуації диму та інших небезпечних газів для дітей.

Шляхи евакуації. Проектування має включати достатньої кількості виходів та інших шляхів евакуації, які відповідають стандартам ДБН, зокрема для дітей з обмеженими можливостями. Це також включає в себе наявність аварійного освітлення, що дозволяє без проблем провести евакуацію.

Сигналізація. На всіх шляхах евакуації мають бути розташовані знаки безпеки і системи сповіщення про пожежу (сирени, сповіщувачі, тощо).

Протипожежне обладнання. У приміщеннях повинні бути встановлені вогнегасники, пожежні крани та засоби гасіння пожеж. Важливо, щоб викладачі були навченим та готовим до екстрених ситуацій.

Контроль і моніторинг. Потрібно передбачити системи автоматичного виявлення диму, температури, а також сигналізацію, що спрацьовує при перевищенні певної температури.

Дитячі садки є об'єктами підвищеного ризику, тому їх проектування має відповідати таким нормативам.

ДБН В.1.1-7:2016 "Пожежна безпека будівель і споруд":

Вимоги до вогнестійкості та безпеки конструкцій будівель. Всі приміщення повинні бути побудовані з використанням вогнестійких матеріалів. Всі елементи обробки, меблі, підлога повинні бути сертифіковані як малозаймисті [33].

Враховуються шляхи евакуації: кількість та ширина виходів, їхня доступність у разі надзвичайних ситуацій. Евакуаційні виходи повинні бути спроектовані так, щоб діти могли швидко покинути будівлю при загрозі пожежі [33].

1.4. Інженерне обладнання.

Пожежна безпека є надзвичайно важливим аспектом при проєктуванні будь-якого закладу, а для дитячих закладів це найважливіше. Основні вимоги включають:

Матеріали. Використовувані матеріали для оздоблення та меблів повинні бути негорючими або вогнестійкими. Всі елементи, що контактують з дітьми (меблі, підлога, стіни), повинні відповідати вимогам безпеки щодо вогнестійкості.

Вентиляція. Система вентиляції має бути розрахована таким чином, щоб не допустити накопичення шкідливих газів у разі виникнення пожежі. Вона повинна спроектована з можливістю швидкої евакуації диму та інших небезпечних газів.

ДБН В.2.5-67-2013 "Система вентиляції"[32].

Шляхи евакуації. Проєктування повинно включати наявність достатньої кількості виходів та шляхи евакуації, які відповідають стандартам, зокрема для дітей з обмеженими можливостями. Це також включає в себе наявність аварійного освітлення, що дозволяє без проблем провести евакуацію.

Сигналізація. На всіх шляхах евакуації мають бути розташовані знаки безпеки і системи сповіщення про пожежу (сирени, сповіщувачі).

Протипожежне обладнання. У приміщеннях повинні бути встановлені вогнегасники, пожежні крани та інші засоби гасіння пожеж. Важливо, щоб персонал був навченим та готовим до екстрених ситуацій.

Контроль і моніторинг. Потрібно передбачити системи автоматичного виявлення диму, температури, а також сигналізацію, що спрацьовує при перевищенні певної температури [33].

Значну роль відіграє освітлення приміщення, воно має вразовувати стандарти за державними нормами та бути пристосованно відповідно до зони приміщення.

ДБН В.2.5-28:2018 "Освітлення будівель та приміщень":

Забезпечення належного освітлення для створення комфортних умов для дітей. Освітлення має бути безпечним, з урахуванням потреб дітей різного віку. Для приміщень має бути забезпечений рівень яскравості, що відповідає санітарним нормам для дитячих груп, щоб не виникало стомлення очей для дітей, як у часи гри або навчання та сну [34].

Оскільки дитячі садки мають велику кількість санітарних точок, повинна бути спроектована система водопостачання та водовідведення, що відповідає стандартам для забезпечення чистоти і безпеки води.

ДБН 360-92 "Системи водопостачання та водовідведення"[35].

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНО–ДОСЛІДНИЦЬКА ЧАСТИНА

Тема: Основні принципи проєктування дизайну інтер'єрів закладу дошкільної освіти.

2.1. Основи проєктування інтер'єрів для закладів дошкільної освіти

Проектування інтер'єру закладу дошкільної освіти є надзвичайно важливим етапом створення сприятливого освітнього середовища, в якому дитина проводить значну частину дня. На цьому етапі необхідно врахувати як функціональні, так і естетичні, фізіологічні та психоемоційні потреби дитини. Перш за все, слід звернути увагу на вікові особливості дітей. У цьому віці діти активно досліджують навколишній світ, мають високу потребу в русі, емоційно чутливі до кольорів, форм, звуків. Вони швидко втомлюються від одноманітності та потребують візуальної стимуляції. Тому інтер'єр повинен бути живим, змінним, таким, що мотивує дитину до взаємодії.

Інтер'єр дитячого садка виконує кілька ключових функцій: забезпечує безпечне перебування, створює комфортну атмосферу для гри, навчання та відпочинку, сприяє розвитку естетичних смаків та самостійності. З цією метою в ньому мають поєднуватися такі характеристики, як функціональність, адаптивність, доступність, яскрава але не перевантажена кольорова палітра, логічне зонування простору.

Також необхідно дотримуватись державних санітарно-гігієнічних норм і будівельних стандартів (ДБН), які регулюють допустимі розміри меблів, освітленість, температуру повітря, вентиляцію та інші технічні параметри. Тільки гармонійне поєднання усіх цих складових дозволяє створити середовище, сприятливе для повноцінного розвитку особистості дитини.

2.2. Принципи дизайну інтер'єрів в закладах дошкільної освіти

Правильно організований простір сприяє безпеці, навчанню, соціалізації та творчому розвитку дітей. Основними принципами дизайну інтер'єру в таких закладах є:

Безпека та ергономіка. Усі елементи інтер'єру повинні бути безпечними для дітей: мати заокруглені кути, виготовлені з екологічних матеріалів, бути стабільними й нетоксичними. Меблі мають відповідати віковим та анатомічним особливостям дітей, забезпечувати правильну поставу та комфорт.

Функціональність. Простір повинен бути зручно поділений на зони: для навчання, ігор, відпочинку, творчості, їдальню та санітарну зону. У кожній зоні мають бути відповідні меблі та обладнання, які легко адаптуються до різних видів діяльності.

Колористика. Колір відіграє ключову роль у формуванні психологічного комфорту. Яскраві, але не надто насичені кольори стимулюють активність і позитивний настрій, пастельні – заспокоюють. Варто уникати надмірної строкатості, натомість комбінувати кольори гармонійно, з урахуванням віку дітей.

Світло та освітлення. Природне освітлення є пріоритетом. Вікна повинні забезпечувати достатню кількість світла впродовж дня. Штучне освітлення має бути м'яким, рівномірним, не сліпити очі. Використовують локальне освітлення для окремих зон, зокрема для занять.

Естетичність та стимулювальне середовище. Інтер'єр має бути привабливим, естетично оформленим, але не перевантаженим деталями. Стіни можуть бути оздоблені дитячими малюнками, аплікаціями, пізнавальними постерами. Важливо, щоб середовище заохочувало дітей до пізнання, дослідження і гри.

Гнучкість та трансформованість. Приміщення мають бути адаптованими до різних форм діяльності. Трансформовані меблі, мобільні перегородки, килимки для ігор – усе це дозволяє швидко змінювати простір відповідно до потреб.

Принцип доступності. Усі матеріали, іграшки, книжки мають бути розташовані на рівні очей дитини, щоб забезпечити

самостійність. Організація середовища повинна підтримувати розвиток навичок самообслуговування та відповідальності.

Інклюзивність. Інтер'єр повинен враховувати потреби дітей з особливими освітніми потребами. Це стосується як просторової організації, так і вибору меблів та обладнання.

Дотримання цих принципів дозволяє створити сприятливе середовище, де дитина почувається комфортно, захищено та мотивовано до пізнання і взаємодії.

2.3. Ключові компоненти дизайну інтер'єрі

У закладах дошкільної освіти інтер'єр має не лише естетичну, а й педагогічну функцію. Він повинен стимулювати дитину до розвитку, навчання, гри та взаємодії, при цьому залишаючись безпечним, комфортним і адаптованим до вікових потреб. Ключовими складовими дизайну такого простору є функціональне зонування, меблювання, колористика, освітлення, оздоблювальні матеріали, декор та організація простору.

Функціональне зонування передбачає поділ приміщення на окремі простори для різних видів діяльності. Це зони для навчання, активних ігор, відпочинку, творчості, читання, сенсорного розвитку. Кожна зона має свою мету і специфіку, що дозволяє дітям краще орієнтуватися в просторі та організовувати свою діяльність. Такий поділ сприяє розвитку самостійності, знижує рівень тривожності та підтримує дисципліну.

Меблювання має бути зручним, безпечним, адаптованим до зросту та потреб дітей. Стільці, столи, шафки, полички повинні мати відповідні розміри та форми. Меблі мають легко переміщуватися, трансформуватися, мати стійку конструкцію й бути виготовленими з натуральних або сертифікованих екологічних матеріалів. Особливо важливо забезпечити відкритий доступ до іграшок та матеріалів, щоб стимулювати ініціативність та самостійність у дітей.

Колористика впливає на настрій, концентрацію уваги, емоційний стан. У дизайні інтер'єру дошкільного закладу важливо дотримуватися балансу між яскравими і нейтральними кольорами. Активні відтінки доцільно використовувати для зон ігор або активної діяльності, тоді як у зонах відпочинку варто обирати м'які, пастельні тони. Грамотно підібрана колірна палітра допомагає регулювати активність дітей і створює сприятливу атмосферу для розвитку.

Освітлення в приміщеннях дитячого садка має бути максимально природним. Великі вікна сприяють надходженню денного світла, що позитивно впливає на здоров'я та настрої дітей. Штучне освітлення повинно бути рівномірним, м'яким, без різких тіней і мерехтіння. Доцільно передбачити локальні джерела світла для читання чи занять, а також можливість регулювання яскравості.

Оздоблювальні матеріали мають бути безпечними, гіпоалергенними, легкими в догляді, зносостійкими. Важливо

уникати поверхонь, які накопичують пил або мають сильний запах. Підлога повинна бути теплою, не слизькою, придатною для ігор на підлозі. Стіни можуть бути покриті матеріалами, які дозволяють кріпити дитячі роботи, навчальні постери або змінні елементи декору.

Декор у дитячому садку має виконувати не лише естетичну, а й пізнавальну функцію. Це можуть бути тематичні оформлення сезонного характеру, стенди з природними матеріалами, виставки дитячих робіт, навчальні таблиці, ілюстрації. Варто уникати надмірної кількості візуальних подразників, щоб не перевантажувати сприйняття дітей.

Організація простору передбачає створення середовища, яке підтримує самостійність, дослідницьку активність, взаємодію між дітьми. Простір повинен бути відкритим, але структурованим, що дозволяє вільно переміщатися, змінювати розташування меблів, створювати нові ігрові або навчальні ситуації. Забезпечення візуальної доступності до матеріалів і логічна структура розміщення зон сприяє розвитку просторового мислення та соціальних навичок.

Таким чином, ключові компоненти дизайну інтер'єру в закладах дошкільної освіти спрямовані на створення гармонійного, безпечного та стимулювального середовища для повноцінного розвитку дитини.

2.4. Психологічний аспект дизайну інтер'єр

Психологічний аспект дизайну інтер'єру в закладах дошкільної освіти є надзвичайно важливим, оскільки навколишнє середовище безпосередньо впливає на емоційний стан, поведінку, розвиток особистості та пізнавальні процеси дитини. У дошкільному віці дитина надзвичайно чутлива до візуальних, звукових та просторових стимулів, тому завдання дизайну — створити простір, який викликає позитивні емоції, почуття захищеності, заохочує до активної діяльності та взаємодії.

Сприятливий психологічний клімат формується завдяки гармонійному поєднанню кольору, світла, текстур, форм і просторових рішень. Колірне оформлення інтер'єру значною мірою впливає на психоемоційний стан дитини: теплі кольори стимулюють активність і соціальну взаємодію, холодні — допомагають заспокоїтися й зосередитися. Наприклад, жовтий може сприяти підвищенню настрою, а блакитний — створює атмосферу спокою та довіри. Однак важливо уникати надлишку насичених кольорів, які можуть викликати перевтому чи збудження.

Велике значення має організація простору: діти мають почуватися вільно, але не розгублено. Простір повинен бути зрозумілим, передбачуваним, з чітким розмежуванням зон. Така структура допомагає дитині почуватися впевнено, формує відчуття порядку та стабільності, знижує рівень тривожності.

Прості, чіткі форми, відкриті простори без зайвих перегородок та хаотичних елементів полегшують орієнтацію у середовищі та зменшують психоемоційне навантаження.

Матеріали та текстури також мають психологічне значення. Натуральні, приємні на дотик поверхні (дерево, тканини, м'яке покриття підлоги) викликають відчуття тепла й затишку. У той час як холодні, жорсткі або занадто гладкі матеріали можуть створювати враження відстороненості або «офіційності», що не відповідає природним потребам дитини.

Психологічно важливою є також можливість персоналізації простору. Коли дитина бачить у груповій кімнаті свої малюнки, фотографії, вироби вона почувається значущою, прийнятою у колективі. Це підвищує самооцінку, зміцнює почуття належності до групи та формує позитивну Я-концепцію.

Рівень шуму та акустика також впливають на психологічне самопочуття. Надмірні звукові подразники можуть викликати перевтому, роздратування, розсіювання уваги. У дизайні інтер'єру варто передбачити використання матеріалів, які поглинають звук, і створюють комфортне акустичне середовище.

Загалом, продуманий інтер'єр саме для дитячого закладу повинен бути гнучким, теплим, відкритим до змін і адаптацій, забезпечувати як простір для активної діяльності, так і зони для усамітнення. Такий підхід сприяє емоційному благополуччю дитини, підтримує її розвиток, сприяє формуванню позитивного ставлення до навчання, інших дітей і до самого себе.

2.5. Особливості організації інтер'єру для різних вікових груп дітей

Організація інтер'єру у закладах дошкільної освіти повинна враховувати вікові та психологічні особливості розвитку дитини. Простір для кожної вікової групи має відповідати не лише фізичним параметрам (зріст, моторика), а й емоційним потребам, рівню самостійності, здатності до гри, навчання та взаємодії. Залежно від віку змінюються вимоги до меблів, зонування, матеріалів, колористики та елементів стимуляції.

У групах для дітей раннього віку (від 1 до 3 років) основна увага приділяється безпеці та сенсорному розвитку. Інтер'єр має бути максимально простим, теплим і затишним, з великою кількістю м'яких елементів і натуральних матеріалів. Предмети мають бути без гострих кутів, легко доступними для маленьких дітей, а меблі — невисокими та стійкими. Важливе місце займають сенсорні ігрові елементи, килимки з різною текстурою, м'які модулі, дзеркала, низькі полицки з іграшками. Колірна гама — ніжна, спокійна, не перевантажена, щоб не створювати перевтоми. Простір має бути відкритим, з можливістю вільного пересування дитини, розвитком орієнтації в просторі.

Для середнього дошкільного віку (від 3 до 5 років) інтер'єр уже повинен враховувати зростаючу потребу дитини у пізнанні, грі та взаємодії з однолітками. З'являється чіткіше зонування на ігрову,

навчальну, творчу, відпочинкову зони. Меблі можуть бути більш функціональними, з можливістю трансформації та індивідуального використання. Діти в цьому віці активно проявляють фантазію, тому середовище має бути стимулювальним — з яскравішими кольорами, змінними елементами, стендами, виставками дитячих робіт. Розміщення іграшок та матеріалів має заохочувати самостійність, вибір і відповідальність.

У старшій групі (5–6 років) дизайн інтер'єру поступово наближається до навчального середовища, але при цьому зберігає ігрову та творчу складову. Простір повинен бути логічно організованим, підтримувати зосередженість, сприяти формуванню навчальної мотивації, але залишати місце для активності та самовираження. Можна впроваджувати більше функціональних меблів: індивідуальні столи, робочі місця для групової діяльності, інтерактивні елементи. Увага приділяється освітленню, ергономіці, акустиці. У старшій групі бажано створити куточки для усамітнення або спостереження, де дитина може побути наодинці.

2.6. Технічні та технологічні аспекти проєктування

Проєктування інтер'єру закладу дошкільної освіти вимагає ретельного врахування технічних та технологічних аспектів, які забезпечують функціональність, безпеку, довговічність і

комфортність експлуатації приміщень. Це особливо важливо у середовищі, де перебувають маленькі діти, адже будь-яка помилка у виборі матеріалів, конструкцій чи обладнання може вплинути на здоров'я, безпеку чи ефективність навчального процесу.

Одним із ключових аспектів є відповідність проєктних рішень державним будівельним нормам (ДБН), санітарно-гігієнічним та пожежним вимогам. Проєктувальник зобов'язаний забезпечити достатній рівень вентиляції, природного та штучного освітлення, теплоізоляції, звукоізоляції, а також безбар'єрне середовище. Інженерні комунікації — електропостачання, опалення, водопостачання та каналізація — мають бути прихованими або недоступними для дітей, але при цьому легкодоступними для технічного обслуговування.

Особливу увагу слід приділяти вибору матеріалів для оздоблення. Вони повинні бути екологічно безпечними, сертифікованими, міцними, зносостійкими та легко митися. Матеріали повинні витримувати часте вологе прибирання із застосуванням дезінфекційних засобів. Перевага надається натуральному дереву, сучасним ламінаційним поверхням, антивандальним покриттям, м'яким протиударним матеріалам для підлоги.

Системи освітлення мають відповідати нормам щодо яскравості, енергозбереження та безпеки. Найкраще комбінувати природне освітлення з енергоефективним LED-освітленням. У сучасних проєктах передбачаються системи автоматичного

регулювання освітленості, датчики руху або таймери для оптимізації споживання електроенергії.

Вентиляція та мікроклімат приміщення мають забезпечувати постійне оновлення повітря та підтримку комфортної температури. У новітніх проєктах широко застосовуються припливно-витяжні системи вентиляції з фільтрацією повітря, а також системи кондиціонування з обмеженням доступу до пультів керування для дітей.

Технологічно продуманим має бути й розміщення меблів та обладнання. Всі елементи інтер'єру мають бути модульними, мобільними, легко трансформуваними, що дає змогу швидко адаптувати простір до різних освітніх ситуацій. У багатьох сучасних проєктах використовують інтерактивні панелі, розумні дошки, мультифункціональні стелажі з вбудованим освітленням чи сидіннями.

У контексті технологічних рішень також актуальним є впровадження концепції «розумного» дитячого садка — використання автоматизованих систем контролю клімату, освітлення, безпеки, відеоспостереження з дотриманням етичних та правових норм. Такі технології підвищують рівень комфорту, дозволяють працівникам зосередитися на виховному процесі, а не на технічному обслуговуванні.

Таким чином, технічні та технологічні аспекти проєктування інтер'єру закладу дошкільної освіти є основою створення ефективного, безпечного, довговічного та адаптивного освітнього

середовища. Вони повинні поєднувати інновації з практичністю, відповідати сучасним вимогам до якості освіти, охорони здоров'я та енергоефективності.

2.7. Гігієна та безпека

Гігієна та безпека є базовими принципами при проєктуванні та організації інтер'єру в закладах дошкільної освіти, оскільки саме ці чинники безпосередньо впливають на фізичне здоров'я, емоційний комфорт і розвиток дитини. Дошкільники є особливо вразливою категорією, тому середовище, в якому вони перебувають щодня, повинне максимально відповідати санітарно-епідеміологічним нормам, бути безпечним для щоденного використання та адаптованим до дитячих потреб.

Під гігієною розуміють не лише чистоту, а й створення таких умов, які сприяють підтриманню здоров'я. У закладі дошкільної освіти має бути організована ефективна система прибирання — щоденного, вологого та генерального. Матеріали, що використовуються для оздоблення інтер'єру, повинні бути зносостійкими, легкими для дезінфекції, несприятливими для накопичення пилу, мікробів і алергенів. Перевага надається гладким, не пористим поверхням, які легко мити — наприклад,

лінолеуму, ламінованим плитам, миючим шпалерам, лакованому дереву.

Також важливим є доступ до води та наявність гігієнічних приміщень відповідно до кількості дітей. Умивальники, санвузли, рушники, мила мають бути розташовані на рівні, зручному для дитини, з урахуванням вікових груп. Використання безконтактних змішувачів, дозаторів для мила й електросушарок позитивно впливає на дотримання гігієнічних норм та зменшує ризик поширення інфекцій.

Безпека середовища — це система заходів, спрямованих на недопущення травматизму, отруєнь, опіків, уражень струмом тощо. Усі елементи інтер'єру — від меблів до розеток — повинні мати відповідну конструкцію, сертифікацію та бути адаптованими для використання дітьми. Кути меблів мають бути заокругленими, шафи — стійкими, полиці — недоступними для падіння. Розетки мають бути або недоступними для дітей, або оснащені захисними кришками. Освітлювальні прилади — встановлені на достатній висоті або вбудовані в стелю.

Особливу увагу слід приділяти пожежній безпеці. Приміщення мають бути обладнані сигналізацією, протипожежними датчиками, евакуаційними планами та вогнегасниками. Матеріали, які використовуються в інтер'єрі, повинні бути вогнетривкими або обробленими відповідними засобами.

Організація простору також має враховувати вимоги безпеки. Простір не повинен містити вузьких проходів, затиснених зон або

великої кількості дрібних предметів, які дитина може проковтнути. Ігрові зони розміщуються подалі від дверей, а підлога має бути неслизькою, теплою та амортизаційною. У місцях, де діти можуть бігати чи активно рухатися, доцільне використання гумових чи м'яких підлогових покриттів.

Окремо варто відзначити важливість мікроклімату: температурний режим, вологість повітря, його чистота та відсутність протягів мають відповідати встановленим нормам. Для цього використовуються вентиляційні системи, бактерицидні лампи, зволожувачі повітря, а також регулярно проводиться провітрювання приміщень.

Отже, забезпечення високого рівня гігієни та безпеки в інтер'єрі дитячого закладу є обов'язковою умовою якісної освітньої та виховної роботи. Це створює здорове, комфортне, безпечне середовище, в якому дитина може вільно розвиватися, гратися та навчатися.

ВИСНОВОК

У результаті аналізу теоретичних основ проектування інтер'єрів для закладів дошкільної освіти було встановлено, що просторово-предметне середовище є ключовим чинником, який впливає на фізичний, емоційний, пізнавальний і соціальний розвиток дитини. Дизайн інтер'єру несе не лише естетичну функцію, а й виконує важливу роль у формуванні психологічного комфорту, безпечної поведінки, стимулюванні допитливості та самостійності дітей.

Окремо було досліджено психологічний вплив кольору, світла та простору на дітей дошкільного віку. Доведено, що теплі, світлі тони, м'яке природне освітлення, відкритість і зрозуміла структура приміщення знижують рівень тривожності, сприяють концентрації уваги та забезпечують позитивний емоційний фон.

Також проаналізовано особливості проектування інтер'єру для різних вікових груп — від молодшої до підготовчої. Підкреслено важливість динамічності простору для старших груп та м'якої, захищеної атмосфери для молодших.

Технічні, санітарно-гігієнічні та технологічні аспекти проектування є обов'язковими при створенні функціонального інтер'єру. Правильно організовані системи освітлення, вентиляції, оздоблення поверхонь, акустичні рішення — це основа для підтримки здоров'я дитини.

Таким чином, дизайн інтер'єру закладу дошкільної освіти повинен бути результатом глибокого аналізу потреб дітей, педагогів і сучасних освітніх практик. Його основною метою це створити середовище, в якому дитина почуватиметься захищено, вільно, матиме змогу досліджувати, вчитися та радіти кожному дню.

РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТНА ЧАСТИНА

3.1. Концепція

Для дипломного проєктування закладу дитячої освіти № 407, було обрано три приміщення загальною площею 250м², що знаходиться у місті Харків по проспекту Героїв Харкова 296.

Концепція інтер'єру є основою всього проєкту і визначає основні принципи та ідеї, які використовувалися при його розробці. У випадку розробки інтер'єру дитячого закладу, концепція спрямована на створення простору, який сприяє розвитку дітей через комфортне, безпечне і стимулююче середовище для пізнання та навчання.

Інтер'єр має відповідати функціональним потребам кожної вікової групи, враховуючи зручність для педагогів та дітей.

Найважливішим аспектом є використання матеріалів та меблів, що не містять шкідливих хімічних елементів і мають безпечну конструкцію (без гострих кутів, нестійких елементів, тощо).

Створення привабливого та затишного середовища, яке сприяє емоційному розвитку дітей. Використання яскравих, але не агресивних кольорів, природних матеріалів.

Проєкт має забезпечувати можливість для зміни і перепланування залежно від : розвитку технологій, змін у методах навчання та виховання, сезону пори року або різноманітних свят.

Ідея концепції базується на поєднанні природних форм і елементів, таких як дерево, камінь, рослини, що створює відчуття

природного середовища, в якому дитина може відчувати себе комфортно, безпечно, пізнаючи природу.

3.2. Архітектурно-планувальне рішення

Архітектурно-планувальне рішення, організовано, як простір в межах закладу, забезпечуючи ефективне використання кожної зони з урахуванням специфіки діяльності дітей.

Простір розподіляється на різні функціональні зони: ігрові, навчальні, відпочинкові, адміністративні, санітарні та допоміжні приміщення. Важливо, щоб кожна зона відповідала своїй меті: зони для активних ігор, тихої роботи, відпочинку, а також зони для персоналу.

Забезпечення логічних і безпечних переходів між приміщеннями. Починаючи від ігрової зони до навчальної або санітарної. Усі двері повинні бути широкими, зручними для дітей і персоналу, а також безпечними (автоматичні двері або з системами для запобігання травм).

Приміщення повинні бути доступні для людей з обмеженими можливостями це наявність пандусів, ліфтів, спеціальних санітарних кімнат.

Враховуючи вікові групи дітей і створювання зон, які можуть змінюватися і адаптуватися відповідно до потреб (наприклад, розділення на групи для навчання, обіду або сну).

3.3. Художньо-образне рішення інтер'єру

Дипломний проект дитячого закладу пропонує концепцію дизайну інтер'єру не лише функціональним, але й приємним візуально та сприяти розвитку дітей. Ось кілька важливих аспектів:

Основні кольори інтер'єру повинні бути м'якими, не агресивними. Пастельні відтінки, такі як ніжно-блакитний, зелений, пісочний, жовтий, створюють атмосферу спокою і благополуччя. Яскраві кольори можуть бути використані як акценти для стимуляції творчості, проте їх не повинно бути занадто багато, щоб не перевантажувати дитину.

Матеріали. Для створення приємної атмосфери використовуються природні матеріали, такі як дерево, текстиль, камінь. Меблі з натурального дерева додають тепла і затишку, а текстильні елементи, як штори або м'які покриття, допомагають створити комфорт.

Можна використовувати конкретні теми або мотиви — наприклад, природа, тварини, казкові персонажі, що також допомагає дітям адаптуватися до простору і створює додаткову мотивацію до навчання та гри.

Акценти. Яскраві декоративні елементи, такі як кольорові подушки, картини, настінні панелі з малюнками, створюють емоційно насичену атмосферу.

Це сприяє не лише естетичному задоволенню, але і розвитку візуальної і моторної активності у дітей.

3.4. Конструктивне рішення

Конструктивне рішення інтер'єру охоплює технічні аспекти створення простору, що забезпечує стабільність, безпеку і довговічність усіх елементів. У цьому розділі мова йде про:

Структура будівлі: Використання міцних і стійких матеріалів для стін, підлоги і стелі. Зазвичай використовуються каркасні конструкції або бетонні перекриття, що забезпечують надійність і довговічність.

Перегородки та стіни: Для внутрішніх перегородок можна використовувати легкі матеріали, як гіпсокартон, які дозволяють зручно розподіляти простір і легко втілювати зміни в майбутньому.

Меблі: Конструкція меблів передбачає їх стабільність і безпеку для дітей. Столи і стільці мають бути надійно закріплені, без гострих кутів. Всі поверхні повинні бути гладкими для легкого очищення.

Інженерні системи: Всі інженерні системи (вентиляція, опалення, водопостачання) повинні відповідати санітарним нормам, а також бути зручними для використання та обслуговування.

3.5. Обладнання, використане при розробці інтер'єру

Обладнання має включати все необхідне для функціонування дитячого закладу:

Меблі. Спеціалізовані меблі для дітей (малі стільці, столики, книжкові полиці, органайзери для іграшок). Вони повинні бути легкими для пересування, зручними для використання та не містити небезпечних елементів.

Ігрові зони. Ігрові елементи повинні бути різноманітними (м'які модулі, килимки, пісочниці, конструктивні ігри).

Навчальні матеріали. Для навчання дітям можуть бути необхідні інтерактивні дошки, проектори, музичні інструменти, розвиваючі ігри.

Гігієнічне обладнання. Пісуари, умивальники з низьким рівнем розташування для зручності малюків, автоматичні дозатори мила.

3.6. Оздоблювальні матеріали, використані при розробці інтер'єру

Матеріали для оздоблення обираються з урахуванням безпеки, довговічності та гігієнічності. **Фарби та шпалери:** Використовуються екологічно чисті фарби на водній основі, які не мають токсичних випарів і легко чистяться. **Покриття підлоги.** Підлога в класах, ігрових зонах повинна бути

з водостійких, нескользьких матеріалів, таких як ПВХ або спеціальна плитка.

Матеріали для меблів. Для меблів використовуються натуральні, не токсичні матеріали, які легко чистити і які не виділяють шкідливих хімічних речовин.

3.7. Розрахунок штучного освітлення

3.7.1. Розрахунок штучного освітлення для групи

Площа приміщення:

- $S_{\text{заг}} = 65 \text{ м}^2$

Норма освітлення для навчальних приміщень (група) згідно з ДБН В.2.5-28:2018:

- $E_n = 300 \text{ люкс}$

Висота від підлоги до джерела освітлення:

- $H = 3300 \text{ мм}$

По таблиці 1 (в ДБН) для нормування освітлення знаходимо коефіцієнт W_y :

- $W_y = 15$

Розрахунок потужності освітлення:

- $W = W_y * S$

- $W = 15 * 65 = 975 \text{ Вт}$

Використовуємо світлодіодне оптоволокно або світильники, наприклад, стандартні світильники потужністю $W_1 = 0.5 \text{ Вт}$.

Кількість необхідних одиниць (оптичних волокон або світильників):

- $N = 975 / 0.5 = 1950$ одиниць

3.7.2. Розрахунок штучного освітлення для спальні

Площа приміщення:

- $S_{заг} = 60 \text{ м}^2$

Норма освітлення для спальні згідно з ДБН В.2.5-28:2018:

- $E_n = 150-200$ люкс (освітлення для спальних кімнат дітей з урахуванням комфортного рівня освітленості)

Висота від підлоги до джерела освітлення:

- $H = 3300$ мм

По таблиці 1 для нормування освітлення знаходимо коефіцієнт W_y :

- $W_y = 15$

Розрахунок потужності освітлення:

- $W = W_y * S$
- $W = 15 * 60 = 900$ Вт

Якщо ми використовуємо, наприклад, світлодіодну стрічку або світильники потужністю $W_1 = 0.5$ Вт на одиницю (як для групи):

Кількість одиниць:

- $N = 900 / 0.5 = 1800$ одиниць

3.7.3. Розрахунок штучного освітлення для туалету

Площа приміщення:

- $S_{заг} = 15 \text{ м}^2$

Норма освітлення для туалету згідно з ДБН В.2.5-28:2018:

- **$E_n = 200$ люкс** (освітлення для санітарних приміщень)

Висота від підлоги до джерела освітлення:

- **$H = 3300$ мм**

По таблиці 1 для нормування освітлення знаходимо коефіцієнт W_y :

- **$W_y = 15$**

Розрахунок потужності освітлення:

- **$W = W_y * S$**
- **$W = 15 * 15 = 225$ Вт**

Для туалету можна використовувати світлодіодні освітлювальні елементи з потужністю **$W_1 = 0.5$ Вт** на одиницю.

Кількість одиниць:

- **$N = 225 / 0.5 = 450$ одиниць**

Підсумки:

- **Група:** 1950 одиниць освітлювальних елементів потужністю 0.5 Вт.
- **Спальня:** 1800 одиниць освітлювальних елементів потужністю 0.5 Вт.
- **Туалет:** 450 одиниць освітлювальних елементів потужністю 0.5 Вт.

Ці розрахунки можна адаптувати для конкретних типів освітлювальних приладів (світильників, стрічок або оптоволокна). Якщо необхідно, можна замінити потужність одного елемента на інші типи освітлення.

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/17883>
2. <https://artspace.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/86>
3. <https://www.tkfk.te.ua/wp-content/uploads/2025/02/СЬОМКА-С.В.-Основи-дизайну-архітектурного-середовища.-П.pdf>
4. <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/17883>
6. <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/6175/1/Фірман%20К.pdf>
5. <https://art-design.com.ua/uk/journals/tom-6-1-2023/printsipi-dizaynu-inter-yeru-inklyuzivnikh-doshkilnikh-zakladiv>
6. https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/17883/1/Diplom022_Ivashyna_Safronova.pdf
7. https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/10850/1/APSD2018_V2_P206-209.pdf
8. https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/10850/1/APSD2018_V2_P206-209.pdf
9. <https://www.molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/448>
10. <https://er.nau.edu.ua/items/9a26f9ce-6842-4de9-bdc7-26cf9bac2ae0>
11. <https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/1665>
12. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051553.pdf>
13. https://econstruction.gov.ua/laws_detail/3199641891914122817?doc_type=2
14. https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3080743763845318619

15. <https://er.nau.edu.ua/items/aa25167f-0991-40a9-a6fb-2b861a110343>
16. https://kzdnz75ktnmr.blogspot.com/p/blog-page_6.html
17. <https://mc.today/uk/blogs/dizajn-dityachogo-prostoru-seredovishhe-yake-vihovuye-ta-nadihaye/>
18. https://www.rusnauka.com/18_ENXII_2015/Stroitelstvo/2_195194.doc.htm
19. <https://zikzakarchitects.com/ua/news/dyzajn-ynterera-detskogo-sada/>
20. <https://speka.media/dizain-dityacogo-prostoru-seredovishhe-yake-vixovuje-ta-nadixaje-p06376>
21. <https://speka.media/dizain-dityacogo-prostoru-seredovishhe-yake-vixovuje-ta-nadixaje-p06376>
22. <https://www.molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/4488>
23. <https://osvita.ua/news/data/93396>
23. https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/21135/1/APSD_2022_V2_P167-169.pdf?utm_source=chatgpt.com
24. https://econstruction.gov.ua/laws_detail/3199641891914122817
25. https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2023/03/DBN-V_2_2-10-2001_Zakladi.pdf
26. https://ledeffect.com.ua/images/___branding/dbn2018.pdf

27. <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/07/DBN-B22-12-2019.pdf>
28. <https://zakon.isu.net.ua/sites/default/files/normdocs/28a25142ab16479b848fd157e102a044.pdf>
29. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0067858-11#Text>
30. https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/03/DBN_V-2-2-9-2018-Gromadski-budynky.pdf
31. <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/03/DBN-V2240-2018.pdf>
32. https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3074971619479783152
33. <https://zakon.isu.net.ua/sites/default/files/normdocs/28a25142ab16479b848fd157e102a044.pdf>
34. https://ledeffect.com.ua/images/___branding/dbn2018.pdf
35. <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2018/08/DBN-360-92.pdf>
36. <https://mon.gov.ua/osvita-2/inklyuzivne-navchannya/statistichni-dani>
- 37.
- 38.